

Progresjonsplan for Tinnemoen barnehage 2020 - 2023

Fagområder	1-2 år	3 år	4-5 år
Kommunikasjon, språk og tekst Barnehagen skal bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. Barna skal erfare ulike former for formidlingsmåter av tekster og fortellinger, som kilde til estetiske opplevelser, kunnskap, refleksjon og møter med språk og kultur.	Barnehagen skal bidra til at barna; • Uttrykker sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter. Opplever spenning og glede ved høytlesing, fortellinger, sang og samtale	• Utvide sin begrepsforståelse, bruke variert ordforråd • Begynnende kjennskap til eventyr, sagn, fortelling og uttrykk og former	• Bruker språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter • Leker, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lyder og ord • Møter et mangfold av eventyr, fortellinger, sagn og uttrykksformer • Utforsker og gjør seg erfaringer med ulike skriftspråkuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese- og skriveaktiviteter.
Personalet skal;	• Skape et variert språkmiljø der barna får mulighet til å oppleve glede ved å bruke språk og kommunisere med andre • Bruke varierte formidlingsformer og tilby et mangfold av bøker, sanger, bilder og uttrykksformer	• Inkludere alle barna i språkstimulerende aktiviteter • Synliggjøre språklig og kulturelt mangfold, støtte barnas ulike kulturelle uttrykk og identiteter og fremme mangfold i kommunikasjon, språk og andre uttrykksformer	• Invitere til ulike typer samtale der barna får anledning til å fortelle, undre seg, reflektere og stille spørsmål • Oppmuntre barna til å fabulere og leke med språk, lyd, rim og rytme • Støtte barnas lek med og utforskning av skriftspråket
Noen opplevelser og erfaringer barna får møte	• Sanger med bevegelser og begreper • Lese og se i bøker	• steg for steg • vennskapsbøkene • Nelly og Hamza • Gode samtaler; fortelle, stille spørsmål og undre seg	• Barnas nasjonaliteter • Bli kjent med lydering, bokstaver og tall • Klappe stavelser

	• Voksne som bruker begreper aktivt og bevisst i hverdagsituasjoner • Konsekvente og forutsigbare voksne • Voksne som er bevisst kroppsspråk og mimikk • Enkel tale, gjentakelse og benevning • Videreutvikle begreper • Ordsetter konkrete • Fortellinger • Rim og regler • Bli lyttet til, og erfare bruk av verbalspråket • Oppleve å få respons på ytringer og oppleve å bli forstått	• dialogisk lesing • lydbøker\ bøker • lek med språket- tulle og tøyse • bruke språket aktivt i lek og daglige aktiviteter • fortellinger med konkrete • 17. mai tradisjoner • Barnas navn på skapene-gjenkjenne sin bokstav • Voksne som gjentar, forklarer og er gode språkmodeller	• Tur til biblioteket, gallerier, teater • Lese bøker • Lage fortellinger, tekstskaping • Rollelek, regellek • Barnesamtaler • Snakke om følelser • Nelly og Hamza, vennskapsbøkene • Rim og regler, eventyr • Dramatisering • Kunstverk av Kittilsen • Fremføringer • Motta å utføre kollektive beskjeder • Bruke språket i konflikthåndtering
Kropp, bevegelse, mat og helse Barnehagen skal legg til rette for at barna kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og psykisk og fysisk helse. Barna skal få mulighet til å snase, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt.	Barnehagen skal bidra til at barna; • Opplever trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt • Bli kjent med egne behov	• Får kjennskap til menneskekroppen og utvikler gode vaner for hygiene og et variert kosthold • Videreutvikler motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper • Setter grenser for egen kropp og respekterer andres grenser	• Opplever å vurdere og mestre risikofylt lek gjennom kroppslige utfordringer • Bli trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser • Får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid.
Personalet skal:	• Være aktive og tilstedeværende, støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek og anerkjenne barnets mestring	• Bidra til at barna kan tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskaper om kost, hygiene, aktivitet og hvile	• Bidra til at barna utvikler et bevisst forhold til retten til å bestemme over egen kropp og respekt for andres grenser

	• Gi barna tilgang til varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek ute og inne, i og utenfor barnehageområdet • Kjenne og praktisere nasjonale føringer for helsefremmende og forebyggende tiltak som gjelder barn		• Legge til rette for at måltider og matlaging bidrar til måltidsglede, deltakelse, samtaler og fellesskapsfølelse hos barna
Noen opplevelser og erfaringer barna får møte	• Fysisk tilrettelagt innemiljø • Bevegelse og lek ute i ulike terreng • Voksne støtter opp rundt nye utfordringer • Musikk og bevegelse • Lek med ball • Tegning • Rutiner for håndvask • Veksling mellom hvile og aktivitet • Bli kjent med hva de ulike kroppsdelene heter • God tid i stellesituasjonen • Introdusere nye smaker og konsistenser	• tilegne seg gode vaner om hygiene ved håndvask før måltider, aktivitet og hvile i hvilestund\ soving • Lære stopp tegnet • Lage mat sammen med barna • Utforske fysiskutemiljø • Turer • Sykling • Perle, tegne, pusle • Hinderløyper • Kaste ball • Musikk og lydlære • Øve på påkledning og valg av klær • Øve på å bli trygge på do	• Leiplassen, lage mat ute • Bli kjent med fotball, fotballcup • Fysiske utfordringer • Turer i nærmiljøet • Samtale om kropp • Samtaler om sunt kosthold • Støtte til et hensiktsmessig blyantgrep • Øve på å bli selvhjulpne og trygge på do gåing • Sykle • Øve på finmotorikken; klippe etter strek, glidelåsen, kneppe knapper, strikken under skoen, smøre mat, spise med kniv og gaffel
Kunst, kultur og kreativitet Barnehagen skal legge til rette for samhörighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk. Barna skal møte ulike kunstneriske og kulturelle uttrykk som gjenspeiler et mangfoldig samfunn og ulike tidsepoker.	Barnehagen skal bidra til at barna; • Har tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer	• Tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede • opplever glede og stolthet over egen kulturell tilhörighet • bearbeide inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur og estetikk gjennom skapende virksomhet ute og inne	• møter et mangfold av kunstneriske og kulturelle uttrykksformer og utforsker og deltar i kunst- og kulturopplevelser sammen med andre • bruker ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk

Personalet skal:	• gi rom for, og støtte og berike barnas bearbeiding av møter med kunst og kultur • motivere barna til å uttrykke seg gjennom musikk, dans, drama og annen skapende virksomhet, og gi dem mulighet til å utvikle varierte uttrykksformer • synliggjøre og skape estetiske dimensjoner i barnehagens inne- og uterom	• være lydhøre, anerkjenne og imøtekomme barns egen tradisjonskultur og barnekultur • være lyttende og oppmerksomme på barnas ulike kulturelle uttrykk, vise respekt for deres ytringsformer og fremme lyst til å gå videre i utforskning av de estetiske områdene	• Samtale med barna om deres og andres kunstneriske og kulturelle uttrykk • Gi barna anledning til å bli kjent med et mangfold av tradisjoner og kunst- og kulturuttrykk fra fortid og samtid • Bidra til at kulturelt mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen
Noen opplevelser og erfaringer barna får møte	• Tema sanser • Ulike aktiviteter med vannleik, snø\ is • Formingsaktiviteter • Bleiemaling • Turer • Kristne sangsamlinger • Høre på og danse til ulike musikk sjangere • Opplive glede gjennom sang og musikk	• Rikskonsserter • Trommeforestilling • Lek med sang, musikk, rim og regler • bruke sansene • kristne samlinger • formingsaktiviteter • akvarellene til Kittilsen	• kristne samlinger • besøke kirken i høytider • lese bøker, sang og musikk • barnas nasjonaliteter • opptredener og utstillinger • ulike materiell tilgjengelig • akvarellene til Kittilsen • tekstskaping
Natur, miljø og teknologi Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan forbli nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, oppleve tilhørighet til naturen og	Barnehagen skal bidra til at barna; • opplever og utforsker naturen og naturens mangfold • får gode opplevelser med friluftsliv året rundt	• opplever, utforsker og eksperimenterer med naturfenomener og fysiske lover • får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lærer av naturen og utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen	• får kunnskap om dyr og dyreliv • lager konstruksjoner av ulike materialer og utforsker muligheter som ligger i redskaper og teknologi • får kjennskap til menneskets livssyklus

gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper.			
Personalet skal:	• legge til rette for mangfoldige naturopplevelser og bruke naturen som arena for lek, undring, utforsking og læring	• gi barna tid og anledning til å stille spørsmål, reflektere og lage egne forklaringer på problemstillinger, og delta i samtaler om det de har erfart og opplevd	• synliggjøre naturfenomener og reflektere sammen med barna om sammenhenger i naturen • utforske og eksperimentere med teknologi og naturfenomener sammen med barna
Noen opplevelser og erfaringer barna får møte	• turer i nærmiljøet • fester i bhg • barns medvirkning- får enkle valg • voksne som stimulerer barna til å oppleve med alle sansene, iaktta og undre seg over fenomener i naturen • gi barna positive opplevelser ved å være ute i naturen	• besøke nærområdet • leirområdet- årstidene • få ansvarsoppgaver • likestilling i praksis • bevisste rollemodeller • tid og rom til samtaler, særlig under måltider og samlinger • jobbe med vann i ulike former • studere småkryp • barna deltar når de voksne bruker tekniske hjelpemidler til dokumentasjon	• turer i nærmiljøet • møte med mennesker • samisk kultur • skolebesøk • Eldar og Vanja • Kildesortering • Følge årstidene • Erfare hvordan tekniske hjelpemidler og utstyr kan brukes
Etikk, religion og filosofi Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi.	Barnehagen skal bidra til at barna; • Får kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og blir kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen	• Får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på • Utvikle interesse og respekt for hverandre og forstå verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap	• Utforsker og undrer seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål • Får kjennskap til, forstår og reflekterer over grunnleggende normer og verdier
Personalet skal:	• Bidra til å utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre og for mennesker	• Formidle fortellinger og skape rom for barnas opplevelser, samtaler, erfaringer og tanker	• Samtale med barna om religiøse og kulturelle uttrykk og være bevisst på hvordan egen

	med ulik kulturell, religiøs eller livssynsmessig tilhørighet • Gi barna kjennskap til og markere merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven og andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen	om religion, livssyn, etikk og eksistensielle temaer • Utforske og undre seg over eksistensielle, etiske, religiøse, livssynsmessige og filosofiske spørsmål sammen med barna	deltakelse kan støtte og utvide barnas tenkning • Identifisere verdikonflikter i hverdagen, reflektere over verdiprioriteringer og holdninger og ha et bevisst forhold til hvordan disse kommer til uttrykk i arbeidet med barna
Noen opplevelser og erfaringer barna får møte	• Gode rollemodeller • Kristne verdier og normer • Lære om rett og galt • Kristne samlinger med sang, bevegelse og historier • Juleevangeliet • Fokus på å lære og delertaking • «Jeg gir deg min hånd»- ta vare på hverandre og være gode med hverandre • Hilse, vinke, si hei og ha det	• Kristne samlinger med historier, sang og bevegelser • Formidle den gyldne regel • «steg for steg»- følelser og empati • Vennebøkene • Nelly og Hamza bøkene • Høytider og tradisjoner • Hilse når vi kommer og går, svare når andre hilser • Si takk, spørre fint- kan jeg få	• Den gyldne regel • Barnas misjonsprosjekt • Ta utgangspunkt i barnas nasjonaliteter- dyr, mat.... • Kirkebesøk • Dramatisere kristne historier og eventyr • Spill og regellek • Hilse når vi kommer og når vi går, svare når andre hilser • Si takk, spørre fint- kan jeg få • Legge til rette for å utvikle vennskap
Nærmiljø og samfunn Barnehage skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fagområdet. Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere og få	Barnehagen skal bidra til at barna; • Blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer • Erfarer at alle får utfordringer og like muligheter til deltakelse	• Oppmuntres til å medvirke i egen hverdag og utvikler tillit til deltakelse i samfunnet • Blir kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner • Utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt	• Blir kjent med at samene er Norges urfolk, og får kjennskap til samisk kultur • Får kjennskap til nasjonale minoriteter

begynnende kjennskap til menneskerettighetene.			
Personalet skal:	• Gi barna like muligheter, fremme likestilling og motvirke diskriminering, fordommer, stereotypier og rasisme	• Sørge for at barna erfarer at deres valg og handlinger kan påvirke situasjonen både for dem selv og for andre • Introdusere barna for personer, steder og samfunnsinstitusjoner i nærmiljøet for å skape tilhørighet og hjelpe barna med å orientere seg og ferdes trygt	• Gi barna forståelse av at samfunnet er i endring, og at de inngår i en historisk, nåtidig og fremtidig sammenheng • Gjøre barna kjent med samisk kultur og levesett og knytte det samiske perspektivet til merkedager og hverdagsliv, kunst og kultur og mattradisjoner • Gi barna begynnende kjennskap til betydningen av menneskerettighetene, spesielt barnekonvensjonen
Noen opplevelser og erfaringer barna får møte	• Turer i nærmiljøet • Fester i barnehagen • Barns medvirkning- får enkle valg	• Turer i nærmiljøet- leirplassen • Få enkle ansvarsoppgaver • Likestilling i praksis • Bevisste rollemodeller	• Turer i nærmiljøet • Møte med mennesker • Samisk kultur • Skolebesøk • Tarkus • Eldar og Vanja • Besøk av brannbil og ambulanse
Antall, rom og form Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan stille spørsmål,	Barnehagen skal bidra til at barna; • Erfarer størrelser i sine omgivelser og sammenligner disse • Bruker kropp og sansene for å utvikle romforståelse	• Oppdager og undrer seg over matematiske sammenhenger • Leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling og får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på	• Utvikler forståelse for grunnleggende matematiske begreper • Undersøker og gjenkjenner egenskaper ved former og sorterer dem på forskjellige måter • Undersøker og får erfaring med løsning av matematiske problemer og opplever matematikkglede

resonnere, argumentere og søke løsninger			
Personalet skal:	• Bruke matematiske begreper reflektert og aktivt i hverdagen • Bruke bøker, spill, musikk, digitale verktøy, naturmaterialer, leker og utstyr for å inspirere barna til matematisk tenkning	• Styrke barnas nysgjerrighet, matematikkglede og interesse for matematiske sammenhenger med utgangspunkt i barnas uttrykksformer	• Legge til rette for matematiske erfaringer gjennom å berike barnas lek og hverdag med matematiske ideer og utdypende samtaler • Stimulere og støtte barnas evne og utholdenhet i problemløsning
Noen opplevelser og erfaringer barna får møte	• Tall og bokstaver tydelig fremme • Puslespill med ulike former • Speiltunell • Leker med ulike former og farger som stimulerer sansene • Tall\ telling i sanger, bøker og samlinger • Sortering av leker • Sansелеker- vegg Brett • Stableklosser- stor, liten	• Merking, sortering og rydding • Former ute og inne • Lage og forme former • Tallbegreper • Se på former i nærmiljøet, på turer • Matematiske begreper sirkel, firkant og trekant • Orientering ved hjelp av kroppen • Sammenligne	• de voksne bruker språket bevisst • oppleve områder fra ulike vinkler og avstander • teller, legger sammen, trekker fra • spill og regellek • begrepslæring • konstruksjonslek • knytte innhold til tall • bruke ulike måleredskaper f.eks i forbindelse med matlaging • introdusere begrepene høyre og venstre